

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Redactioneel

Het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie stelde in 1994 een werkgroep samen om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een standaard voor indicatiestelling, behandeling en herbeoordeling bij depressie. In oktober 1997 publiceerde de Werkgroep 'Consensus en protocollering psychotherapie bij depressie' zijn eindrapport. De aanbevelingen van de commissie komen in grote lijnen op het volgende neer: de behandeling van depressie verloopt volgens een vastgelegd protocol, bestaande uit een gelimiteerd aantal zittingen en geënt op aangetoond werkzame principes uit de cognitieve gedragstherapie en interpersoonlijke psychotherapie. De diagnostiek van depressie verloopt via gestandaardiseerde meetinstrumenten volgens de criteria van de DSM-IV. Tijdens en na het behandelingsparcours wordt een aantal evaluatiemomenten ingebouwd.

Op de NVP-studiedag in 1995 werd de Richtlijnen, zoals het rapport in de wandelgangen wordt genoemd, aan de leden gepresenteerd voor een eerste discussieronde. De voorstellen werden door een aantal psychotherapeuten met groot enthousiasme ontvangen en de kritische geluiden waren opvallend schaars. Bij de aanwezige psychoanalytici heerste een sfeer van verbijstering en ongeloof, maar vooral van 'het zal zo'n vaart wel niet lopen'.

Ruim twee jaar later kan worden vastgesteld dat de situatie er voor de psychotherapie en psychoanalyse bedreigender uitziet dan toen kon worden vermoed. Voorbeelden die dit illustreren zijn niet moeilijk te vinden. Op de RIAGG's zijn de psychotherapie en de psychoanalyse grotendeels verdwenen, de financiering van psychotherapeutische behandelingen, langer dan een tiental zittingen, wordt steeds gecompliceerder. Ook neemt het aantal plaatsen voor de opleiding tot psychotherapeut steeds verder af en zal over enkele jaren het beroep psychotherapeut niet meer in de Wet Beroepen Individuele Gezondheid opgenomen zijn. Belangrijke centra voor klinische psychotherapie worden gesloten zonder een inhoudelijke argumentatie. De psychotherapie laat weinig van zich horen, misschien ook omdat de NVP als een prominente gesprekspartner voor de overheid en de beheerders van de geestelijke gezondheidszorg in een ernstige interne crisis verkeert.

In de VWPG Nieuwsbrief van december vorig jaar schrijft collega Emile Gans diepgaand over de crisis in de psychotherapie naar aanleiding van de sluiting van de Juttenhof, een zeer goedlopende en uitstekende afdeling voor klinische psychotherapie. Terecht vraagt hij aandacht, niet alleen voor de

zorgwekkende verschraling in het aanbod van behandelingsmogelijkheden binnen de geestelijke gezondheidszorg, maar ook voor de zeer onwenselijke maatschappelijke effecten van een politiek die sinds een aantal jaren op grote schaal is ingezet. In het recente nummer van het *Maandblad Geestelijke Volksgezondheid* schetst Schnabel een scenario voor de ontwikkeling van de geestelijke gezondheidszorg voor de komende jaren, waarin op zeer verontrustende wijze verdere medicalisering en protocollering van de geestelijke gezondheidszorg de boventoon zullen gaan voeren. De geringe financiële opbrengst van deze grootscheepse en systematische ondermijning van de psychotherapie staat in schril contrast met de negatieve maatschappelijke effecten ervan. Gans gebruikt terecht de term 'morele onverschilligheid' als hij een pleidooi voert voor de gezondheidsbelangen van kwetsbare groepen in de samenleving.

Op wat langere termijn leidt de huidige trend in het beleid inzake de geestelijke gezondheidszorg tot een geleidelijke ontmanteling van psychotherapeutische deskundigheid en klinische ervaring. De geschiedenis van de psychoanalyse leert dat de reparatie van een dergelijke lacune verschillende decennia in beslag kan nemen.

Het lijkt niet eenvoudig om voor de psychoanalyse een parcours uit te stippen om het huidige antipsychotherapeutische klimaat te veranderen. Goed wetenschappelijk onderzoek, meer integratie met academische disciplines en maatschappelijke profilering zijn vermoedelijk enkele waardevolle mogelijkheden.

In dit nummer kunt u een aantal zeer gevarieerde reacties lezen van psychoanalytici op het rapport van de Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie. Uit die reacties komt naar voren dat er vanuit wetenschapstheoretisch, kwantitatief-empirisch en klinisch perspectief veel is af te dingen op de conclusies die in het rapport getrokken worden. Ofschoon veel beleidsbeslissingen omtrent de toekomst van de psychotherapie en de psychoanalyse vermoedelijk – voor en achter de schermen – reeds zijn genomen, lijkt het de redactie van belang om de discussie niet uit de weg te gaan.

Willem Heuves